

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Arbete, organisation och grupp, 1: Fördjupning i teori och metod
Work, organizations and groups, 1: Advanced theory and methods

15.0 Högskolepoäng
15.0 ECTS credits

Kurskod:	PSPR24
Gäller från:	VT 2023
Fastställt:	2015-10-20
Ändrad:	2022-10-03
Institution	Psykologiska institutionen
Ämne	Psykologi

Beslut

Denna kursplan är fastställd av institutionsstyrelsen vid Psykologiska institutionen.

Revidering beslutad av institutionsstyrelsen vid Psykologiska institutionen 2022-10-03.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till psykologprogrammet samt minst 180 hp avklarade inom programmet, där kurserna på termin 1-6 skall vara avklarade.

Kursens uppläggnings

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
1001	Urval, ledarskap och medarbetarbeteenden	7.5
1002	Organisationspsykologi och arbetsplats säkerhet	7.5

Kursens innehåll

Kursen är en fördjupning inom arbets- och organisationspsykologi utifrån relevanta kurser på grundläggande nivå inom psykologprogrammet. Ämnets betydelse för psykologers yrkesutövande belyses i två delkurser: Urval, ledarskap och medarbetarbeteenden (7,5 hp) och Organisationspsykologi och arbetsplats säkerhet, medarbetarbeteende och hälsa i organisationer (7,5 hp). Inom de olika områdena ges möjlighet att närmare bekanta sig med metoder för analys och åtgärd avseende såväl individer och grupper som organisationer. Kursen består av både teoretiska och praktiska avsnitt där även kontakter med yrkesutövande psykologer ingår.

Delkurs 1: Urval, ledarskap och medarbetarbeteenden (7,5 hp)

Delkursen ger fördjupade kunskaper avseende såväl urvalsproblematiken i arbetslivet som att skapa förutsättningar för ett effektivt och motiverande ledarskap. I en organisation sker alltid ett urval av medarbetare och ledare för att få den kompetens som krävs för organisationens uppgifter. Principerna för urval, och hur urvalsprocessen sker, och vem som ska väljas som ledare, och hur ledarskapet påverkar medarbetarnas motivation och hälsa redovisas utifrån evidensbaserad kunskap.

Följande moment ingår i Delkurs 1:

a. Urval.

Momentet ger fördjupade kunskaper om urvalsproblematik inom arbetslivet. Urvalsproblematiken i arbetslivet har vetenskapligt studerats i över 100 år. Nya metoder och processer har under denna tid utvecklats

kontinuerligt. Detta innebär att kunskapen inom området förändras snabbt och att nya metoder och processer ständigt blir aktuella inom detta område. Ett grundläggande antagande bakom all urvalsverksamhet (liksom inom differentialpsykologin), är att människor skiljer sig från varandra, även när det gäller andra faktorer än utbildning och erfarenhet. Förutom den yrkesmässiga kompetensen är man i allmänhet intresserad av faktorer som motivation, begåvning, den sökandes personliga egenskaper och värderingar.

b. Ledarskap och medarbetarbeteenden

Momentet ger fördjupade kunskaper i så väl teoretiska som praktiska aspekter av ledarskap. Ledarskap är ett stort område inom arbets- och organisationspsykologi och det finns flera olika teorier inom området, t ex transformerande respektive transaktionellt ledarskap. Samtidigt har fokus mer och mer riktats mot följarna och samspelet mellan ledare och följare. Ledarskap är sedan länge ett stort arbetsområde för psykologer inom så väl offentlig som privat sektor. Samtidigt är kunskapen om hur ledarskap faktiskt kan utvecklas och tränas begränsad. Inom detta moment kommer fokus att ligga på psykologens uppgift att arbeta med och att ge stöd till organisationer avseende ledarutveckling och ledarträning.

Delkurs 2: Organisationspsykologi och arbetsplatssäkerhet, medarbetarbeteende och hälsa i organisationer (7,5 hp)

Delkursen ger fördjupade kunskaper avseende vikten av arbetets organisation och arbetsplatssäkerhet, medarbetarbeteende och hälsa i organisationer. Den vuxna befolkningen tillbringar en stor del av sin vakna tid på arbetet där de ingår i olika sociala sammanhang och sätts att utföra olika aktiviteter och uppgifter. Detta kan ha både positiva och negativa konsekvenser för individen och organisationen beroende på: i) arbetssituationen i stort, arbetsplatssäkerhet, utformningen av arbetsuppgifterna och dess betydelse för individens motivation, stress, hälsa och välbefinnande, ii) hur arbetsplatssäkerhet, stress, hälsa och välbefinnande påverkar individers prestationer på arbetsplatsen.

Följande moment ingår i Delkurs 2:

c. Organisationspsykologi och arbetsplatssäkerhet

Momentet ger fördjupade kunskaper kring ett förebyggande perspektiv på organisation, ledning, styrning och utövande av verksamhet i relation till säkerhet och säkerhetsbeteenden i organisationer. Kursen behandlar samspelet mellan människa-teknik-organisation (MTO) i ljuset av organisationspsykologiska aspekter på verksamhetsstyrning, som exempelvis organisationskultur/säkerhetskultur, beslutsfattande, risk- och händelseanalys, ledarskap. Momentet tar även upp individfaktorer i relation till säkerhet och säkerhetsbeteenden.

d. Medarbetarbeteenden och hälsa

Momentet ger fördjupade kunskaper i: 1) betydelsen av arbetets utformning för individernas hälsa, 2) arbetsplatsen som arena för att nå individer med insatser för att förbättra hälsovanor och välbefinnande, samt 3) hur hälsovanor och välbefinnande påverkar individers prestation på arbetsplatsen. Inom arbets- och organisationspsykologin har förhållandet mellan arbetsrelaterad stress och individens hälsa och välbefinnande alltid varit av intresse. Under tiden har fokus skiftat från ett smalt fokus på medarbetare till en större som inkluderar hela organisationen. Idag ligger fokus på flera olika nivåer som exempelvis beaktar individen som anställda (till exempel deras behov och förmågor), som gruppmedlem (till exempel i arbetslag) samt inkluderande av organisatoriska faktorer (till exempel hur arbetet är organiserat, hanteras eller distribueras). Detta innebär att samspelet mellan individers hälsa, motivation och välbefinnande tillsammans med sociala relationer på arbetet och organisationens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag har kommit i fokus. Denna förändring har medfört ett ökat behov av nya metoder för att säkerställa att förändringar som genomförs för individer, grupper och/eller organisationer verkligen också innebär förbättringar.

Förväntade studieresultat

Delkurs 1: Urval, Ledarskap och medarbetarbeteenden (7,5 hp)

a. Urval

För godkänt resultat på momentet skall studenten kunna:

- Utföra en arbetsanalys som kan ligga till grund en personspecifikation (kravprofil)
- Välja lämpliga processer metoder/instrument som ska ligga till grund för urvalsbeslut.
- Bedöma effektiviteten i urvalet baserat på nyttoberäkningar
- Redogöra för vilka psykologiska processer som ligger till grund för beslutsfattande vid anställning
- Beskriva åtgärder för att minska sannolikheten för diskriminering
- Beskriva åtgärder för att utvärdera urvalsprocessen

b. Ledarskap och medarbetarbeteenden

För godkänt resultat på momentet skall studenten kunna:

- Beskriva hur ledarskap definieras, hur det uppstår och vilken funktion ledarskap har för organisationer
- Redogöra för olika teoribildningar inom ledarskapsområde
- Sätta ledarskap och följarskap i ett organisatoriskt sammanhang
- Redogöra för forskningsstöd för ledarutveckling och ledarträning
- Utforma ett lämpligt upplägg för ett ledarutvecklingsprogram samt dess uppföljning och effektutvärdering

Delkurs 2: Organisationspsykologi, arbetsplatssäkerhet, medarbetarbeteende och hälsa i organisationer (7,5 hp)

c. Organisationspsykologi och arbetsplatssäkerhet

För godkänt resultat på momentet skall studenten kunna:

- Kritiskt och systematiskt integrera kunskap inom säkerhetsforskningsområdet
- Analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser och frågeställningar i situationer av relevans för säkerhetsbeteenden och säkerhetstänkande i organisationer
- planera och med adekvata metoder genomföra kvalificerade uppgifter så som situations-, händelse- och konsekvensanalyser, samt preventiva förändringsstrategier
- värdera, kritiskt granska och ge återkoppling på vetenskapliga arbeten rörande psykologiska aspekter på risker, säkerhet och olyckor i arbetslivet

d. Medarbetarbeteenden och hälsa

För godkänt resultat på momentet skall studenten kunna:

- Beskriva, kontrastera och kritiskt granska teorier som förklarar förhållandet mellan enskilda anställdas hälsa, välbefinnande och arbete
- Beskriv de grundläggande principerna för interventioner i arbetslivet
- Utforma en utvärdering av en arbetsplatsinsats
- Bedöma hur utformning och val av metod vid utvärderingar påverkar vilka slutsatser som kan dras av utvärderingen
- Resonera om psykologens roll som konsult och utvärderare
- Planera och utföra en ledarutvecklingsövning

Undervisning

Undervisning består av föreläsningar, grupparbeten och praktiska inslag som rapporteras och ventileras i seminarieform.

Deltagande vid arbete med inlämningsuppgifter och inlämning av skriftliga uppgifter samt deltagande vid de i schemat angivna undervisningstillfällena är obligatoriska inslag i kursen. Närvaro på i schemat angivna tillfällen är obligatorisk. Kompensering kan ske om student missar obligatorisk inslag genom kursansvarig lärare angiven ersättningsuppgift.

Undervisning kan ske helt eller delvis på engelska, vilket framgår av kursens schema.

Vissa undervisningspass kan ske på distans, vilket framgår av kursens schema.

För mer detaljerad information hänvisas till kursanvisningen. Kursanvisningen finns tillgänglig på kursens webbsida senast en månad före kursstart.

Kunskapskontroll och examination

a) Examinationsformer

Delkurs 1 Urval, Ledarskap och medarbetarbeteenden (7,5 hp) examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkurs 2 Organisationspsykologi, arbetsplatssäkerhet, medarbetarbeteende och hälsa i organisationer (7,5 hp) examineras genom skriftlig salstentamen.

För student som har intyg från Stockholms universitet med rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd kan examinator besluta att anpassa undervisningen, ge ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt.

b) Betygsskala

Betygsättning sker enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala:

A = Utmärkt
B = Mycket bra
C = Bra
D = Tillfredsställande
E = Tillräckligt

Underkända betyg

Fx = Underkänt, något mer arbete krävs

F = Underkänt, mycket mer arbete krävs

c) Betygskriterier

De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart.

d) Slutbetyg

För att få godkänt slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på samtliga examinationsuppgifter, fullgjorda obligatoriska uppgifter samt fullgjord närvaro.

Betyget på hela kursen sätts genom ett viktat genomsnitt av delkursernas resultat. Bokstavsbetygen A-E omvandlas till siffrorna 5–1 och sammanräknas till ett medelbetyg där delkurserna viktas med det antal högskolepoäng som respektive delkurs utgör av hela kursens poängantal. Gängse avrundningsregler tillämpas.

e) Underkännande

För varje kurstillfälle ska i normalfallet minst tre examinationstillfällen erbjudas inom ett år. Det läsår ett kurstillfälle saknas ska minst ett examinationstillfälle erbjudas.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan görs till studierektor.

Studerande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

f) Kompletteringsuppgifter

Möjlighet till komplettering av betyget Fx upp till godkänt betyg medges inte på denna kurs.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Kurslitteratur

Aktuell litteraturlista finns tillgänglig på kursens webbsida senast två månader före kursstart.